

Briselē, 2018. gada 28. maijā
(OR. en)

8978/18

CONOP 46
CODUN 20
COARM 163
CFSP/PESC 445

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par ES nostāju attiecībā uz kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu, ņemot vērā trešo pārskatīšanas konferenci, kurā pārskatīs ANO Rīcības programmas VIKI jomā īstenošanu (Ņujorka, 2018. gada 18.–29. jūnijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par ES nostāju attiecībā uz kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu, ņemot vērā trešo pārskatīšanas konferenci, kurā pārskatīs ANO Rīcības programmas VIKI jomā īstenošanu (Ņujorka, 2018. gada 18.–29. jūnijs), kurus Padome pieņēma 2018. gada 28. maija sanāksmē.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR ES NOSTĀJU ATTIECĪBĀ UZ KĀJNIEKU IEROČU UN
VIEGLO IEROČU NELIKUMĪGU TIRDZniecību, ŅEMOT VĒRĀ TREŠO
PĀRSKATĪŠANAS KONFERENCI, KURĀ PĀRSKATĪS ANO RĪCĪBAS PROGRAMMAS
VIKI JOMĀ ĪSTENOŠANU (ŅUJORKA, 2018. GADA 18.–29. JŪNIJS)**

1. Padome atzīmē, ka nelikumīgi kājnieku ieroči un vieglie ieroči joprojām veicina nestabilitāti un bruņotu vardarbību, tā kavējot ilgtspējīgu attīstību un krīzes pārvarēšanas centienus, vēl vairāk destabilizējot veselus reģionus, tajos esošās valstis un sabiedrības, piedodot sparū bruņotai vardarbībai un organizētajai noziedzībai un vairojot teroristu uzbrukumu ietekmi. Tāpēc Padome ir apņēmības pilna nepieļaut un mazināt kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) un to munīcijas nelikumīgu tirdzniecību un veicināt atskaitīšanos un atbildību attiecībā uz to likumīgo tirdzniecību.
2. Padome uzskata ANO Rīcības programmu par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskaušanu visos aspektos ("Rīcības programma") par universālo satvaru, ar kuru vērsties pret nelikumīgo VIKI radītajiem draudiem, un atbalsta tā pilnīgu un efektīvu īstenošanu valstu, reģionālā un globālā līmenī.
3. Padome atzinīgi vērtē gaidāmo trešo pārskatīšanas konferenci, kura notiks 2018. gada 18.–29. jūnijā Ņujorkā un kura sniedz iespēju pārskatīt Rīcības programmas īstenošanas progresu. Padome uzskata, ka trešās pārskatīšanas konferences mērķiem vajadzētu būt pietiekami vērienīgiem, lai gādātu par Rīcības programmas nozīmīgumu un palielinātu tās efektivitāti.
4. Padome atgādina, ka 2017. gada 3. aprīlī tā pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2017/633, ar kuru atbalsta rīcību, kas vērsta uz Rīcības programmas trešās pārskatīšanas konferences sekmīgu un nozīmīgu iznākumu, rīkojot virkni tematisku simpoziju un reģionālu konferenču un citu pasākumu.

5. Eiropas Savienība sniegs konstruktīvu ieguldījumu trešās pārskatīšanas konferences jēgpilnā un konkrētā, uz konsensu balstītā iznākumā, tikmēr cenšoties panākt, lai konferences rezultātos atspoguļotos šādi galvenie mērķi:
- i) atzīt, ka Rīcības programmas īstenošana balstās uz sinerģijām ar starptautiskiem instrumentiem, kuru mērķi ir līdzīgi, piemēram, Ieroču tirdzniecības līgumu un ANO Šaujamieroču protokolu, tostarp attiecībā uz ziņošanas pienākumiem;
 - ii) Rīcības programmas tvērumu papildināt ar munīcijas nelegālas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskaušanu;
 - iii) atzīt, ka saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam attīstību nevar īstenot bez miera un drošības un ka miers un drošība būs apdraudēti bez ilgtspējīgas attīstības, un ka VIKI un munīcijas nelikumīgas tirdzniecības samazināšana šajā sakarā ir izšķiroši svarīga;
 - iv) apzināties, ka bruņota vardarbība dažādi ietekmē sievietes, vīriešus, meitenes un zēnus, un veicināt sieviešu lomu Rīcības programmas īstenošanā un vairost apziņu, ka dzimumam ir nozīme VIKI kontroles pasākumu efektivitātē;
 - v) rīkoties, lai saglabātu un palielinātu Rīcības programmas un tās Starptautisko izsekošanas instrumentu efektivitāti, ņemot vērā VIKI tehnoloģijas, konstrukcijas, ražošanas un tirdzniecības attīstību. Saistībā ar šo ES ir īpaši nobažījies, ka pieaugoša tendence par labu modulāriem kājnieku ieročiem un tas, ka nav globāla standarta tam, kā un kur marķēt šādus ieročus, varētu pakāpeniski apdraudēt spēju šos ieročus izsekot. Lai darītu iespējamu un saglabātu spēju izsekot modulārus VIKI, pārskatīšanas konferencē ir jāpanāk vienošanās par procesu konsensa panākšanai attiecībā uz modulāro VIKI marķēšanu;

- vi) veicināt izņemto nelikumīgo VIKI sistemātisku izsekošanu, informācijas apmaiņu starp kompetentajām aģentūrām valstu, reģionālā un globālā līmenī saskaņā ar valsts tiesību aktiem un to, lai šo informāciju izmantotu novirzīšanas apzināšanai un apturēšanai;
- vii) uzsvērt nozīmi, kāda ir atbildīgai ieroču eksporta kontroles praksei VIKI nelikumīgas tirdzniecības novēršanā un apkarošanā, cita starpā, pirms eksporta licenču izsniegšanas novērtējot novirzīšanas risku;
- viii) atbalstīt VIKI kontroles darbības konfliktu skartās teritorijās, vairāk iesaistot ANO un reģionālas miera atbalsta operācijas, katrā gadījumā atsevišķi izsverot to, vai tad, kad tiek noteikts to pilnvarojums, iekļaut atbalstu ieroču embargo pārraudzībai un krājumu pārvaldībai;
- ix) izcelt Rīcības programmas lomu terorisma apkarošanā. Efektīva Rīcības programmas īstenošana palīdz novērst to, ka VIKI iegādājas teroristi, tādējādi samazinot viņu uzbrukumu iespējamo ietekmi;
- x) atbalstīt svarīgo lomu, kāda Rīcības programmas īstenošanā ir reģionālām organizācijām, kā arī pētnieku, pilsoniskās sabiedrības un rūpniecības nozaru iesaisti ar Rīcības programmu saistītās aktivitātēs kopumā.

6. Sīkāks izklāsts par ES mērķiem attiecībā uz pārskatīšanas konferences iznākumu atrodams pielikumā pievienotajā nostājas dokumentā.

**ES NOSTĀJAS DOKUMENTS ATTIECĪBĀ UZ TREŠO PĀRSKATĪŠANAS
KONFERENCI PAR ANO RĪCĪBAS PROGRAMMU PAR KĀJNIEKU IEROČU UN
VIEGLO IEROČU NELIKUMĪGAS TIRDZNIECĪBAS NOVĒRŠANU, APKAROŠANU UN
IZSKAUŠANU VISOS ASPEKTOS**

Eiropas Savienība sniegs konstruktīvu ieguldījumu ANO Rīcības programmas pārskatīšanas konferences jēgpilnā un konkrētā, uz konsensu balstītā iznākumā. Papildus Padomes secinājumos minētajiem 10 galvenajiem ES mērķiem, kā arī, tos izvēršot, ES izvirzīs šādus nostājas aspektus:

1. ES atbalsta to, lai trešās pārskatīšanas konferences noslēguma dokumentā tiktu sniegta atsauce uz šādiem dokumentiem:
 - Rīcības programmas starpsesiju sanāksmju noslēguma dokumenti (piektā divgadējā valstu sanāksme 2014. gadā un sestā divgadējā valstu sanāksme 2016. gadā);
 - ANO ģenerālsekretāra ziņojums par kājnieku ieročiem un vieglajiem ieročiem ANO Ģenerālajai asamblejai 2016. gadā (A/CONF.192/BMS/2016/1) un ANO Drošības padomei 2017. gadā (S/2017/1025) un 2015. gadā (S/2015/289);
 - ANO ģenerālsekretāra ziņojums ANO Ģenerālajai asamblejai par jaunākajām tendencēm kājnieku ieroču un vieglo ieroču ražošanā, tehnoloģijā un konstrukcijā un no tā izrietošās problēmas un iespējas Starptautiskā izsekošanas instrumenta īstenošanā (A/CONF.192/BMS/2014/1);
 - ANO Drošības padomes rezolūcijas par VIKI (UN DP 2013. gada Rezolūcija 2117, 2015. gada Rezolūcija 2220 un 2017. gada Rezolūcija 2370);
 - ANO Drošības padomes rezolūcija par sievietēm, mieru un drošību (ANO DP 2000. gada Rezolūcija 1325 un turpmākās rezolūcijas); šajā sakarā – īpaša atsauce uz ANO DP 2015. gada Rezolūciju 2242, kurā konkrēti tiek aicināts radīt iespējas sievietēm ar centieniem, kas saistīti ar kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas nodošanas un destabilizējošas uzkrāšanas un nepareizas izmantošanas novēršanu, apkarošanu un izskaušanu;

- ANO Drošības Padomes 2005. gada Rezolūcija 1612 par bērniem un bruņotiem konfliktiem;
- EDSO dokumenti VIKI jomā.

2. Attiecībā uz Rīcības programmas īstenošanas izskatīšanu ES atbalsta šādu elementu iekļaušanu trešās pārskatīšanas konferences noslēguma dokumentā:

- i) veicināt īstenošanu valsts līmenī, izmantojot valsts starpaģentūru koordinācijas struktūras, valsts rīcības plānus, valsts kontaktpunktus, tiesību aktus, tostarp normas par sankcijām, noteikumus un administratīvās procedūras un pārraudzību attiecībā uz VIKI dzīves cikla būtiskajiem aspektiem, tostarp ražošanu, eksporta kontroli un tirdzniecību, uzkrāšanu un likvidāciju;
- ii) veicināt ar VIKI saistītos komponentus divpusējā un starpreģionālā drošības sadarbībā, tostarp pārrobežu sadarbībā un informācijas apmaiņā starp tiesībsardzības un muitas aģentūrām nolūkā samazināt VIKI nelegālu tirdzniecību;
- iii) palielināt reģionālo (apakšreģionālo) organizāciju nozīmi un radīt tām iespējas sniegt palīdzību valstīm Rīcības programmas īstenošanā;
- iv) saskaņā ar valstu tiesību aktiem darīt iespējamu un veicināt informācijas apmaiņu un izmantošanu attiecībā uz nelikumīgas tirdzniecības un novirzīšanas apzinātajiem modeļiem, tostarp izmantojot tīmeklī balstītas datubāzes valstu, reģionālā un starptautiskajā līmenī, šajā sakarā atbalstot Interpola un ANO lomu;
- v) saistībā ar VIKI eksporta kontroli veicināt galalietotāju līgumu piemērošanu;
- vi) mudināt piemērot tādas jaunas tehnoloģijas VIKI konstrukcijā, kas dod iespēju kontrolēt VIKI;
- vii) palielināt fiziskās drošības un krājumu pārvaldības centienus, tostarp, piemērojot jaunas tehnoloģijas;

- viii) uzlabot informācijas apmaiņu par ieroču izņemšanu saskaņā ar valstu tiesību aktiem, lai novērstu vājās vietas un uzlabotu iespējas izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības, īpaši koncentrējoties uz reģionālo sadarbību;
- ix) veicināt un atbalstīt standartu un labākās prakses īstenošanu darbā ar kājnieku ieročiem (piemēram, starptautiskie kājnieku ieroču kontroles standarti (*ISACS*)) un munīciju (piemēram, Starptautiskās munīcijas tehniskās pamatnostādnes (*IATG*));
- x) veicināt pārredzamību, mudinot valstis dalīties savos kontaktpunktos attiecībā uz Rīcības programmu un iesniegt divgadējos ziņojumus par Rīcības programmas un Starptautiskā izsekošanas instrumenta īstenošanu, iekļaut VIKI ziņojumos, kas adresēti ANO Parasto ieroču reģistram, un sekmēt sinerģijas šajā jautājumā ar citiem saistītiem starptautiskajiem instrumentiem;
- xi) pievērsties VIKI un to komponentu nelikumīgai ražošanai un pārveidošanai, tostarp tādai, kur izmanto amatniecisko ražošanu, aditīvo ražošanu (3D drukāšanu), deaktivētu šaujamieroču reaktivāciju un tukšiem šāviņiem paredzētu ieroču pārveidi;
- xii) veicināt labo praksi attiecībā uz deaktivāciju nolūkā padarīt VIKI pastāvīgi neizmantojamus un reaktivāciju fiziski neiespējamu, cita starpā, veicinot ar ES Regulu 2015/2403 noteikto standartu piemērošanu;
- xiii) veicināt iznīcināšanu kā vēlamu risinājumu lieko VIKI likvidēšanai;
- xiv) pievērsties tam, ka VIKI, to daļu un komponentu nelikumīgajā tirdzniecībā arvien nozīmīgāks kļūst internets un darījumi tiešsaistē;
- xv) pievērsties valstu tiesību aktu atšķirībām, kas atvieglo VIKI nelikumīgu tirdzniecību un ražošanu, tostarp tukšiem šāviņiem paredzētu ieroču pārveidi par funkcionējošiem šaujamieročiem;
- xvi) veicināt lielāku ANO un reģionālo miera uzturēšanas operāciju iesaisti nelikumīgo VIKI lomā attiecīgo pilnvaru ietvaros un piemērotos gadījumos;

xvii) izvērtēt ar VIKI un munīciju saistītās problēmas pēckonfliktu rekonstrukcijas programmās un jo īpaši – atbruņošanas, demobilizācijas un reintegrācijas (ADR) un drošības sektora reformas (DSR) programmās.

3. Attiecībā uz Starptautiskā izsekošanas instrumenta (SII) īstenošanas izskatīšanu ES atbalsta šādu elementu iekļaušanu trešās pārskatīšanas konferences noslēguma dokumentā:

- i) nodrošināt SII efektivitāti, ņemot vērā VIKI tehnoloģijas un konstrukcijas attīstību. Saistībā ar šo ES ir īpaši nobažījies, ka pieaugošā tendence par labu modulāriem kājnieku ieročiem un tas, ka nav globāla standarta tam, kā un kur marķēt šādus ieročus, varētu pakāpeniski apdraudēt spēju šos ieročus izsekot. Lai darītu iespējamu un saglabātu spēju izsekot modulārus VIKI, pārskatīšanas konferencē ir jāpanāk vienošanās par procesu konsensa panākšanai attiecībā uz modulāro VIKI marķēšanu. Šā procesa rezultātā būtu jāizstrādā konsensa dokuments, ar ko papildina SII, piemēram, pielikums. Papildus tam, lai dokumentā vienotos par modulāru VIKI marķēšanu, tajā būtu jāatspoguļo arī sekas, ko rada attīstība VIKI tehnoloģijā un konstrukcijā (tostarp plašāka polimēru izmantošana) un tendences marķēšanā, reģistrācijā un izsekošanā. Šāds dokuments nodrošinātu, ka tehnoloģijas un konstrukcijas attīstība nemazina SII efektivitāti;
- ii) veicināt importa marķēšanu, kā to prasa SII – ja iespējams, ražošanas brīdī;
- iii) veicināt jaunu tehnoloģiju izmantošanu efektīvākai VIKI marķēšanai, reģistrācijai un izsekošanai. Attiecīgie konstatējumi un ierosinājumi šajā sakarā ir ietverti 2015. gadā notikušās valdības ekspertu otrās sanāksmes (*MGE2*) vadītāja kopsavilkumā;
- iv) stiprināt mehānismus informācijas apmaiņai par valstu marķēšanas sistēmām ražošanas brīdī, kā arī par standartprocedūrām attiecībā uz izņemtajiem nemarķētajiem VIKI;

- v) veicināt SII īstenošanu valsts līmenī, izmantojot tiesību aktus par marķēšanu, reģistrēšanu un izsekošanu un sastādot divgadējus ziņojumus, izveidojot valsts kontaktpunktus un izstrādājot valsts rīcības plānus;
- vi) veidot spējas nelikumīgu VIKI un munīcijas izsekošanai konfliktu skartās teritorijās, tāpēc ka tas var palīdzēt identificēt un iegrožot nelikumīgas ieroču plūsmas uz konfliktu zonām. Tas ir paveicams, atbalstot ANO un reģionālo miera atbalsta operāciju iesaisti nelikumīgu VIKI un to munīcijas vākšanā, reģistrēšanā, izsekošanā un iznīcināšanā saskaņā ar savu pilnvarojumu un, ja iespējams, sadarbībā ar ANO ekspertu grupām, kas atbild par ANO ieroču embargo pārraudzību, atbalstot spēju veidošanu vietējām drošības un tiesībsardzības iestādēm attiecībā uz izsekošanu un izmeklēšanu apvienojumā ar Interpola datubāzes *iArms* un citu attiecīgo datubāžu popularizēšanu, un atbalstot tādas iniciatīvas kā *iTrace*, ko nodrošina organizācija *Conflict Armament Research*.

4. Attiecībā uz starptautiskās sadarbības un palīdzības jautājumu izskatīšanu ES atbalsta šādu elementu iekļaušanu trešās pārskatīšanas konferences noslēguma dokumentā:

- i) atbalstīt Rīcības programmas īstenošanu, sadarbojoties un sniedzot atbalstu VIKI kontroles pasākumiem;
- ii) izvērtēt saistībā ar Rīcības programmas īstenošanu notikušās sadarbības un sniegtās palīdzības ietekmi un ar izvērtējuma rezultātiem iepazīstināt divgadējā valstu sanāsmē Rīcības programmas starpsesiju procesā;
- iii) palielināt palīdzības sniegšanas centienu efektivitāti un ilgtspējību, uzlabojot koordināciju sadarbībā ar attiecīgajām reģionālajām organizācijām, līdzekļu devējiem un īstenošanas aģentūrām, saņēmējvalstīm pilnībā uzņemoties atbildību par rīcības plāniem un, ja iespējams, darbojoties saskaņā ar valstu rīcības plāniem;
- iv) atbalstīt ANO *UNSCAR* trasta fondu;

- v) Palielināt pārredzamību attiecībā uz sadarbību un palīdzību VIKI kontroles jomā, līdzekļu devēju starpā panākot vienošanos par globālu repozitoriju, kurā reģistrē VIKI kontrolei sniegto palīdzību.
-